

Pædagogisk læreplan

Børnehuset Spiretoppen

2019/2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Indholdsfortegnelse

Den pædagogiske læreplan	side 3
Hvem er vi?	side 4
Det pædagogiske grundlag	side 5 - 15
De seks læreplans temaer	side 16 - 22
Evalueringskultur	side 23 - 24

Den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling, sundhed og dannelse.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan er en kontinuerlig proces, der løbende skal udvikles.

Læreplanen er et dynamisk dokument som beskriver vores pædagogiske refleksioner og overvejelser i hverdagens indhold. Den er således retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Hvem er vi?

Børnehuset Spiretoppen er en velfungerende integreret 0 – 6 års selvejende daginstitution beliggende i Vanløse tæt på Grøndalsparken, Damhusengen, Vanløse Bibliotek og Kulturstationen samt offentlige transportmidler.

Børnehuset Spiretoppen er et 2 etagers hus med i alt 57 børn og 9 - 10 pædagogiske medarbejdere fordelt på 3 stuer, en køkkenansat samt en leder.

- Vuggestuegruppen på 13 børn hedder **Radiserne**.
- Børnehavegruppen på 22 børn hedder **Gulerødderne**.
- Børnehavegruppen på 22 børn hedder **Grønærterne**.

I hjertet af vores hus ligger fællesrum og køkken som udgør læringsrum på lige fod med resten af husets inde- og ude rum.

Fællesrummet bliver flittigt benyttet af alle børn til at lave kreative, samt fin- og grovmotoriske aktiviteter i små grupper ad gangen.

Køkkenet bliver ligeledes inddraget i de daglige sysler når små grupper af børn gør klar til frokost og til tider hjælper Maria som er køkkenansvarlig med at tilberede maden.

Vi har en naturlegeplads med et frodigt grønt miljø med mange planter og legemuligheder.

Vi vægter udeliv som en del af pædagogikken, og vi er derfor ude i al slags vejr. Vi tager ofte på tur og bruger lokalområdets grønne områder, legepladser og andre tilbud.

Det pædagogiske grundlag

Det pædagogiske grundlag er de centrale pædagogiske begreber, principper og værdier vi bruger, når vi planlægger og udvikler det pædagogiske arbejde.

Vi har fokus på børnefællesskabet og legens betydning for børns udvikling, trivsel, dannelse og sundhed. Ydermere har vi fokus på at beskrive og illustrere de daglige rutiner som en del af læringsmiljøet.

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

På de følgende sider beskriver vi hvordan vi i hverdagen inddrager og indtænker det pædagogiske grundlag via praksis eksempler og refleksioner.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Børnesyn

Børnehuset Spiretoppen er børnenes institution, og når vi tager beslutninger, laver regler og ændrer i struktur, er det altid med udgangspunkt i et børneperspektiv.

Vi har et menneskesyn, hvor vi ser børn som mennesker med mange ressourcer og kompetencer. Vi benytter os af anerkendende relationer og møder hverdagen med positive øjne. Det er vores overbevisning, at børn har et beredskab, et potentiale og en nysgerrighed, der gør dem i stand til at være deltagere i egen læring.

Hver gang vi gør noget for et barn, som det selv kan gøre, stjæler vi lidt af dets udvikling. Vi skal sikre, at hvert barn udvikler sig og oplever at føle sig kompetent.

Vi tror på, at børn kan noget, at de har noget at byde ind med hver dag:

- Vi tror på, at når vi er tydelige og personlige, så giver vi børnene tryghed, omsorg og nærvær.
- Vi tror på, at en positiv tilgang til hverdagen giver glæde i dagligdagen.
- Vi tror på, at når vi er lyttende og spørgende, interesserede og nysgerrige i børnenes gøremål, støtter vi børnene i, at udvikle deres kompetencer og udnytte deres ressourcer.
- Vi tror på, at når børnene kommer til orde, så får vi en masse oplysninger om hvert enkelt barn, som vi kan bruge i den pædagogiske planlægning.
- Vi tror på at læring sker, når vi tager udgangspunkt i det, barnet kan.
- Vi tror på, at når vi tilbyder børnene mulighed for fordybelse, så giver det lyst til læring.

Dannelse og børneperspektiv

Vi er vejledere og rollemodeller for det enkelte barn og børnegruppen. Det er os, der er ansvarlige for, at rammerne og hverdagen her i Børnehuset Spiretoppen har det indhold, den atmosfære og de udfordringer, som er med til at fremme barnets trivsel og udvikling. Når vi skaber gode og trygge rammer, får børnene tillid til os og oplever, at de kan stole på os, og at vi holder af at være sammen med dem. Det er vores ansvar at have øje for børnenes behov og dermed støtte, guide og hjælpe dem til de udfordringer, de står overfor.

Børnegruppens alder og sammensætning ændrer sig i løbet af året. Vi er opmærksomme på det enkelte barn og hele gruppens behov. Vi diskuterer løbende på personale- og stuemøder børnegruppens sammensætning, børnenes trivsel og udvikling samt tager vores nuværende aktuelle arbejde op, så vi kan holde os ajour med, at struktur og aktiviteter passer til børnenes behov.

I hverdagen lærer vi børnene at lytte til hinandens meninger og synspunkter. Vi lærer børnene at de har en værdi i sig selv og har derfor ret til at være forskellige og udvikle sig i forskellige tempi. Vi tilstræber at børnene udvikler sig til empatiske, demokratiske og livsduelige mennesker, at vi er med til at skabe forståelse og mening i deres liv, når vi bruger os selv som rollemodeller i samværet med børnene.

Leg

Legen er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling. Børnenes leg giver dem mulighed for at opleve sig selv med fordybelser i lege og samvær med kammerater på forskellige alderstrin, og herigennem udvikler de fantasi, kreativitet, sprog, motorik, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Dette er en vigtig del af deres dannelse.

Vuggestuebarnet leger ofte alene eller parallel leg. F.eks. leger barnet at det laver mad ved komfuret ved siden af andre børn.

Alt afhængigt af kontekst, rammesætter, understøtter og guider vi når vi leger med vuggestuebarnet ligesom vi afventer og følger barnets initiativer f.eks. ved at spejle og italesætte dets følelser, mimik og lyde/sprog.

Børnehavebarnet leger ofte rolle- og regellege, f.eks. far, mor og børn eller fangeleg, fodboldkamp og lignende.

Det er her at de bl.a. oplever, erfarer og finder egne løsninger på konflikter og dilemmaer. Det er i relationen til andre mennesker at børn lærer og dette er medvirkende til at de senere hen kan mestre livet.

Også her, alt afhængigt af kontekst, rammesætter, understøtter og guider vi når vi vurderer at legen skal hjælpes hensigtsmæssigt videre. Til tider deltager vi bevidst i børnenes leg, hvilket kræver at vi er opmærksomme på ikke at ødelægge legen og at vi må indordne os på legens præmisser.

I Børnehuset Spiretoppen har legen en værdi i sig selv, og udgør en væsentlig del af børnenes hverdag.

Vi forsøger at give børnene et fysisk og psykisk miljø, der giver dem mulighed for at udforske, udbygge og udvikle leg. Vi vil give børnene et miljø, hvor leg og fantasi har gode kår.

Læring

Vi arbejder med læring hele dagen. Vi forstår læring som en helhedsorienteret proces. Hvor, hvad og hvordan barnet lærer, er afhængigt af barnets historie, erfaring, viden og den kontekst, det befinder sig i lige nu. Det er vores opgave at skabe et anerkendende læringsmiljø, som tager udgangspunkt i barnet.

Børnenes nysgerrighed anerkendes som grundlag for læring. Børnene udfordres og der gives tid til fordybelse og udforskning. Børnene stimuleres til at søge og selv skabe viden.

Vi har børnene med i næsten alt hvad vi laver. Vores dagligdag består af mange rutiner som børnene deltager i. Vi er meget opmærksomme på, at for at kunne motivere børnene og vække deres nysgerrighed og lyst, kræver det, at vi voksne så vidt muligt deler børnene op i mindre grupper. F.eks. ved måltidet er 2 -3 børn med til at dække bord, rydde af bordet, tørre borde af, køre vogne ud. I garderoben er det en lille gruppe børn som øver selvhjulpenhed med en nærværende voksen. Det vil sige, at barnet udvikler nye færdigheder, adfærdsmåder, normer og kundskab i samarbejde med andre børn og voksne i en tryk og legende tilgang.

Vi bestræber os på at skabe et miljø, der inspirerer og udfordrer børnenes forskellige kommunikationsformer. Det betyder, at den undrende, spørgende og den eksperimenterende tankegang hos de nærværende voksne skal være integreret i det daglige pædagogiske arbejde, hvad enten vi befinder os i en af dagens mange rutiner, er midt i en planlagt aktivitet eller deltager i en spontan leg.

I Børnehuset Spiretoppen er formiddagene præget af vokseninitierede og planlagte lege og aktiviteter. Vi har valgt at dele os op i mindre grupper hvor vi kan arbejde fokuseret med temaer, læringsmål og udvikling af børnenes kompetencer.

Hos Radiserne (vuggestuen) er aktivitetsgrupperne opdelt af børn og voksne på egen stue.

Hos Gulerødderne og Grønærterne (børnehavestuerne) er aktivitetsgrupperne dannet på tværs af stuerne og mindre grupper på stuen.

Ved at danne aktivitetsgrupper på tværs af stuerne, får børnene udvidet deres børne- og voksenbekendtskaber. De lærer at navigere dynamisk og trygt mellem tætte venskaber og andre typer relationer. Deres rummelighed og fleksibilitet i forhold til at udvikle relationer styrkes.

Når vi arbejder på tværs af aktivitetsgrupperne giver det ligeledes de voksne mulighed for at se og opleve børnene i en anden kontekst, og få et andet fagligt medblik.

Børnefællesskaber

Leg, dannelse, udvikling og læring sker i børnefællesskaber. Relationer og venskaber er afgørende, hvis barnet skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til.

De voksne spiller en afgørende rolle i forhold til børnefællesskaber, og har ansvar for at alle børn indgår i et legefællesskab.

Via vores aktivitetsgrupper, forpligtende og uforpligtende fællesskaber får børnene mulighed for at etablere venskaber på tværs af alder, køn, og kultur.

Vi opfordrer til og bakker op om børns legeaftaler, bestræber os på at få så mange forældre som muligt til at deltage til fester og arrangementer i Børnehuset Spiretoppen.

Som tidligere nævnt, arbejder vi med planlagte aktiviteter og lege i mindre grupper om formiddagen. Vi planlægger ud fra viden indhentet fra bl.a. TOPI, sprogvurderinger samt ud fra børnenes input og interesser.

F.eks. kunne en aktivitet være et temaforløb omhandlende kaniner hvor en lille børnegruppe tager på tur for at besøge levende kaniner. De gør sig erfaringer med kaniner når de prøver at holde dem, mærker pelsen, føler det lille hjerte slå, dufter kaninen og buret m.m. Børnenes umiddelbare interesse for kaniner er blevet vakt, og de har gjort sig nogle konkrete aktive erfaringer og er nu motiverede for at indtage mere viden om kaniner. Temaet kan efterfølgende fortsætte i Børnehuset Spiretoppen med læring indenfor ordforråd og viden om kaniner.

Ydermere, har vi særligt fokus på de sociale kompetencer, at være en god ven, at lytte til kammeraten og give plads til hinandens grænser og forstå og anerkende at vi er forskellige. Dette er med til at øge børnenes selvværd. De voksne skal inddrage de børn der står på siden, så de bliver inkluderet i aktiviteten/legen og børnefællesskabet.

Om eftermiddagen har vi til tider brug for at være på egne stuer og lege, andre gange har vi åbne døre i hele huset og til legepladsen. Begge muligheder er med til at skabe rum for nye såvel som allerede etablerede børnefællesskaber.

Pædagogisk læringsmiljø hele dagen

Nøglebegreberne i Børnehuset Spiretoppen er tryghed, nærvær, omsorg og samværet med børnene. Hverdagen i Børnehuset Spiretoppen er tryk med mulighed for kreative og fysiske udfoldelser, hvor det enkelte barn både individuelt og i samspil med andre børn får stimuleret sine almene behov og udvikling, hvilket sker gennem vores daglige aktiviteter og muligheder for forskellig leg.

Børn der trives er kendetegnet ved at være glade, sunde og aktive børn. Det er først når disse betingelser er opfyldt at et barn har mod og lyst til at lære.

Vores pædagogiske læringsmiljø tager afsæt i det pædagogiske grundlag, og er tænkt ind i dagens gang. Det vil sige, at børnene deltager i næsten alt hvad vi laver. Det er alt fra børneperspektiv, medbestemmelse til oprydning, affaldssortering, borddækning m.m. I garderoben øver børnene sig i, selv at holde styr på deres ting, tage tøj/sko af og på. Når vi er på tur øver vi trafik-sikkerhed og dannelse i bussen og teateret.

I dagens mange rutiner og samvær med børnene er vi nærværende og nysgerrige på børnene og hvad de byder ind med i form af fortællinger om oplevelser og ideer.

Vores hverdag er struktureret og planlagt, men der er også plads til spontanitet og improvisation - f.eks. når det regner eller snør og vi er nødt til at springe i overtøjet og komme ud for at hoppe i vandpytter eller bygge en snemand.

Vi ser det pædagogiske læringsmiljø som samlingen af det pædagogiske grundlag. Det er en forudsætning for etableringen af et pædagogisk læringsmiljø, at de voksne og lederen løbende har blik for, hvordan praksis rammesættes, organiseres og tilrettelægges.

Det er vigtigt med et tæt og tillidsfuldt forældresamarbejde. Det er vores ansvar at alle forældre føler sig trygge og velkomne i Børnehuset Spiretoppen.

Vi ser forældrene som en samarbejdspartner og ressource i deres børns udvikling. Ved indkøring og generelt i hverdagen har det en afgørende betydning for barnets trivsel, udvikling, sundhed og dannelse, at vi inddrager forældrenes viden om deres barns liv derhjemme og i Børnehuset Spiretoppen, jf. Københavns Kommunes pejlemærke – *Forældrepartnerskab*.

Vi bestræber os på at have daglig dialog og vidensudveksling om barnet, og mere systematisk foregår det under indkøring, ved 3 måneders- og trivselssamtaler samt 5 års-/overleverings-samtaler inden overgang til fritidsinstitution og skole.

På barnets første dag i vuggestuen får forældrene et **dialogkort "En tryk start i vuggestuen"** som vi vil bruge som udgangspunkt for dialog om deres barn således at vi kan give dem og deres barn den bedst mulige start.

Dialogkortet tager udgangspunkt i følgende:

- **Tryghed** – hvad gør barnet trygt?
- **Samarbejde** – hvilke forventninger har du/I til samarbejdet med vuggestuen?
- **Leg** – hvad leger barnet med og hvad er det særlig glad for?
- **Søvn og mad** – hvilke hverdagsrutiner har barnet mht. søvn og mad?
- **Relation** – hvordan er barnets relationer til søskende, far, mor og bedsteforældre? Er der personer i netværket som barnet er særlig glad for?
- **Sprog** – hvilket sprog taler I med jeres barn? Hvordan er barnets sprog f.eks. pludrer, siger få ord?
- **Helbred** – skal der tages særlige hensyn til barnets helbred? Hvordan har tiden siden fødslen været?
- **Krop og bevægelse** – hvordan er barnets motorik? F.eks. sidder selv, kravler, går, står?

Vi samarbejder med en aktiv og engageret forældrebestyrelse, som har indflydelse på og bidrager til at sikre rammerne for det gode børneliv i Børnehuset Spiretoppen. To gange årligt inviteres børnenes familier til fest – julefest med Lucia og sommerfest med underholdning. Fest og traditioner er med til at styrke forældrefællesskabet samt samarbejdet om den gode dag for børnene.

Børn i udsatte positioner

Det er vores opgave og fælles ansvar at skabe et anerkendende miljø som tager udgangspunkt i det enkelte barn.

I vores arbejde ser vi børn, der i en kort eller længere periode ikke trives og udvikler sig.

For børn, der af sociale, psykiske eller fysiske årsager befinder sig i udsatte positioner i forhold til deres udvikling og trivsel, er samarbejdet og den tætte dialog mellem os, forældre og andre fagpersoner (f.eks. logopæd, støttepædagog, psykolog, sundhedsplejerske) særligt betydningsfuldt.

Udover vores menneskesyn som er grundpillen i vores daglige virke, arbejder vi ud fra og med:

- Pædagogisk tilgang: at barnet hjælper i legen. At barnet holder en voksen i hånden. At have flere fangere i en fangeleg, så vi undgår at udstille et barn, der har svært ved at fange de andre børn. At kigge på er også en måde at deltage på, da barnet observerer hvad legen går ud på, og derigennem kan spejle bevægelserne og deltage, når barnet føler sig tryk. Det er den voksnes ansvar at skabe inkluderende processer og fællesskaber i lege og samtaler ved selv aktivt at deltage.
- De 6 læreplanstemaer.
- De 6 pejlemærker.
- TOPI – trivselsvurderinger som gennemføres 2 gange årligt på samtlige børn. Formålet er at lette arbejdet med tidlig opsporing og sikre tidlig indsats.
- Sprogscreening.
- BOB – børn og bevægelse. Vi arbejder med kropskendskab og giver børnene en erfaring med og forståelse af kroppens funktioner. Barnet opbygger fysisk robusthed og en sensitivitet over for andre børn. Vi bruger alle kroppens sanser.
- Handleplaner og SMTTE.
- Stue- og personalemøder.
- Ressourceteammøder i netværket (anonymiserede cases tages op og bliver gennemgået med kvalificerede mulige pædagogiske tiltag. Deltagere på mødet er den pædagogiske leder, øvrige ledere fra netværket, pædagog, støttepædagog, logopæd, psykolog, socialrådgiver, sundhedsplejerske).

Det inkluderende og forebyggende arbejde og samarbejde skal hermed sikre, at der i forhold til børn i udsatte positioner sker fælles koordinerede indsatser af fremadrettet, helheds- og løsningsorienteret karakter, jf. København Kommunes pejlemærke: *Inklusion og fællesskab – børne og ungefællesskaber til alle.*

Sammenhæng og overgange

Hverdagen i dagtilbud er fyldt med skift og overgange.

Barnets møde med dagtilbuddet er den første og største overgang i barnets liv. Næste store overgang er fra vuggestue til børnehave og igen fra børnehave til fritidsinstitution og skole.

Alle overgange er betydningsfulde i børns liv, og derfor vægtes det højt.

Vi inviterer forældre til en samtale når et vuggestuebarn skal videre til børnehaven. Dette er en samtale som afholdes mellem medarbejdere og forældre, således at overgangen til det nye bliver så nænsom og let for barnet som muligt. Ved samtalen drøftes konkrete indsatser vi gør og hvordan I som forældre kan understøtte barnet i overgangen til det nye.

En god overgang kræver:

- Et stærkt samarbejde mellem vuggestue og børnehave, samt børnehave, fritidshjem og skole.
- Et stærkt forældresamarbejde om sammenhæng og overgange.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Når barnet har alder til at starte i skole den efterfølgende sommer, hører det til i vores storegruppe som hedder Spireklubben. Spireklubben består af børn på tværs af de 2 børnehavegrupper samt 1 pædagog fra hver stue. De mødes fast en gang om ugen. Det gælder også dem, hvor vi er i tvivl om de skal starte i skole. Den officielle skolestart er det kalenderår, hvor barnet fylder 6 år.

I løbet af det sidste halve år i børnehaven, laver vi forskellige aktiviteter med Spireklubben. Det overordnede formål er at arbejde med fællesskabet. Vi har en anerkendende tilgang til børnene og har fokus på at understøtte og udvikle børnenes kompetencer og selvværd bl.a. ved at lære noget nyt og overskride personlige barrierer. At kunne udsætte egne behov kortvarigt, at lytte til en fælles besked, at række hånden op når man vil sige noget m.m. er ligeledes noget som børnene øver sig i. Dette er bl.a. med til at vi nemmere kan få øje på deres kompetencer og udfordringer, som vi og forældrene skal være mere opmærksomme på at støtte og udvikle.

Som et led i arbejdet med at skabe sammenhæng og kontinuitet i børns liv, er det besluttet i Københavns Kommune, at alle børnehaver i samarbejde med forældre til kommende skolestartere, skal udarbejde en skriftlig vidensoverdragelse til fritidsinstitutioner og skole. Vidensoverdragelsen er en helhedsvurdering af, hvor det enkelte barn er i sin sproglige, sociale, motoriske og trivselsmæssige udvikling.

Formålet med en 5-års status og vidensoverdragelsen er at, pædagoger og forældre drøfter barnets trivsel og udvikling i forhold til den kommende opstart i fritidsinstitution og skole. Herudover giver 5-års statusvurderingen et afsæt for at tilrettelægge læringsmiljøer, som giver børnene mulighed for at øve sig på kompetencer, der kan være gode at have gjort sig erfaringer med ved opstarten i fritidsinstitution og skole.

Inddragelse af lokalsamfundet

I Børnehuset Spiretoppen inddrager vi lokalsamfundet og lokale samarbejdspartnere når vi planlægger vores hverdag. Vi besøger f.eks. Damhusengens Skole i forbindelse med Spireklubbens aktiviteter, vi låner 1 gang om ugen Vanløse Privatskoles gymnastiksal, vi går jævnligt på Vanløse bibliotek og låner bøger, vi deltager i aktiviteter på Kulturstationen, vi går ærinder i ny og næ og handler ind hos den lokale tømmerhandel når vi står og mangler et par brædder og søm, og smutter forbi SuperBrugsen når vi er løbet tør for mælk. Vi flytter læringen ud af de vante rammer og styrker derved vores pædagogiske læringsmiljø.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Det fysiske børnemiljø er de rammer og indretning vi mener skal understøtte børnenes lyst til at udforske, skabe og fantasere. Vi tilstræber optimale muligheder for leg, og børnene skal have mulighed for selvbestemmelse og frihed til at vælge ud fra alder og kompetencer.

Det psykiske børnemiljø handler om, hvordan børnene trives med hinanden og med de voksne. I Børnehuset Spiretoppen er vi enige om at understøtte positive og konstruktive fællesskaber. I et godt psykisk børnemiljø bidrager fællesskaber, inklusion, omsorg, tryghed, tillid og medbestemmelse til en positiv hverdag og trivsel for det enkelte barn.

Det æstetiske børnemiljø handler om samspillet mellem omgivelserne og børns sanser. Det æstetiske miljø har betydning for om børnene oplever Børnehuset Spiretoppen som et rart sted at være, og om stedet opleves som inspirerende, motiverende, udfordrende og behageligt.

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

I Børnehuset Spiretoppen arbejder vi med rummet og pædagogisk indretning som den tredje pædagog. I vores fysiske rammer, såvel ude som inde, fylder legen meget:

Konstruktionsleg

Kreativitet, fordybelse, eksperimenter

Rolleleg

Funktionsopdelte rum i rummet

Regelleg

Parellelleg

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling – ”Jeg er mig”

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Børnehuset Spiretoppen understøtter hverdagens pædagogiske læringsmiljø, børnenes gåpåmod, deltagerlyst, selvtillid og engagement i sig selv og fællesskabet.

Det handler om, at børnene skal lære at se og forstå samspillet og de konflikter, der kan opstå med andre, både børn og voksne. Det er vigtigt, at børnene får mulighed for at få et stadigt mere nuanceret kendskab til sig selv og andre.

Når vi støtter barnet i dets personlige udvikling, møder vi hvert barn, som det er, der hvor det er, uden forforståelse baseret på køn, etnicitet, alder og andet. Vi tager udgangspunkt i barnets egne kompetencer, så barnet kan bevare og/eller udvikle et positivt selvbillede, som en person der har en værdi i sig selv.

De voksne støtter børnene i deres udvikling i tæt samarbejde med forældrene, og vi arbejder med barnets nuværende og nærmeste udviklingszone, når barnet skal tilegne sig nye færdigheder.

Når barnet starter i vuggestue og børnehave, er vi nysgerrige på barnet og barnets baggrund ved at spørge ind til barnets personlighed, hjemmeliv, vaner, hvad kan barnet lide m.m. Vi bruger forældrenes viden om barnet og er opmærksomme på familiens og barnets perspektiver og ressourcer. Vi er opmærksomme på, at ikke alle børn skal behandles ens for at være ligestillede.

Vores legetøj og indretning skal afspejle den mangfoldighed som samfundet omkring os repræsenterer. Vores bøger, dukker udklædningstøj m.m. skal efterhånden, som vi køber nyt, åbne op for, at man som person, kan spejle sig i mange forskellige måder at være menneske på. F.eks. etniske dukker eller bøger om forskellige familieformer. Og vi voksne skal gennem rollelege, historier og samtaler udfolde og udfordre børnenes forståelser af f.eks. kønsroller, udtalte regler og normer i institutionen og i samfundet.

Vi er aktivt med til at skabe en tryk atmosfære, hvor det er legalt at øve sig og fejle samt viser barnet at ingen følelser er forkerte. Der kan dog være uhensigtsmæssige måder at udtrykke sine følelser på, især hvis det går ud over andre. Her hjælper og guider vi barnet, så barnet med tiden finder andre måder at reagere og udtrykke sig på.

Vi lærer børnene at forstå egne og andres grænser. De helt små børn hjælper vi ved at lære dem ordet stop, samtidigt med at de holder hånden frem foran sig. De ældre børn støtter vi i at sige fra med ord, når vi kan se at deres grænser bliver overtrådt. 'Du gjorde noget jeg ikke kan lide' eller 'jeg bliver ked af det, når du bliver ved med at skubbe mig'.

Vi skal med vores handlinger og ord lægge fundamentet for at børnene med tiden forstår, at også de har rettigheder. F.eks. retten til at bestemme over egen krop eller retten til at være en del af fællesskabet.

Social udvikling – ”Tag mig med”

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Social udvikling handler blandt andet om at kunne indgå i venskaber og fællesskaber i forskellige sammenhænge. Børn udtrykker og tilegner sig disse kompetencer i samspil med hinanden og med de voksne.

Fællesskaber, små som store er omdrejningspunktet for alt hvad vi foretager os i hverdagen. Vi arbejder på, at alle børn skal have gode relationer til børn og voksne, og alle børn skal være en del af noget. Vi arbejder med forløb i mindre grupper, vi har faste spisegrupper, hvor vi også tager hensyn til, at der altid skal være nogle andre, som barnet kan spejle sig i og være tryk ved.

Vi voksne udviser empati i praksis, ved at anerkende børnenes følelser, f.eks. når de har svært ved at sige farvel, og savner far og mor, eller er frustrerede over en given situation. Vi støtter børnene i at udvikle deres empati og være noget for andre. Vi taler om at være en god ven, og bekræfter positivt, når de er det. Vi opfordrer børnene til at hjælpe hinanden i garderoben, på legepladsen m.m.

Vi anerkender børnene og viser at deres meninger og ideer er betydningsfulde, også selv om deres ønsker ikke nødvendigvis bliver imødekommet her og nu.

Vi hjælpes ad med at passe på vores lokalmiljø når vi f.eks. deltager i ”Hold Vanløse Ren” og samler skrald ind. Ligeledes arbejder vi hver dag ud fra den overbevisning, at vi kommer længst når vi løfter i flok. Det kan f.eks. være når legepladsen skal ryddes op, og vi beder alle børn om at hjælpe til, også selvom de ikke nødvendigvis har leget med det pågældende legetøj. Vi bidrager til fællesskabets bedste og på demokratisk vis hjælper vi hinanden efter bedste evne.

Dette er medvirkende til at give børnene en spirende fornemmelse af hvad det vil sige at vokse op i et demokratisk samfund.

Kommunikation og sprog – ”Samtale er guld”

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Kommunikation finder hele tiden sted. Sproget er barnets indgang til deltagelse i lege og aktiviteter. Et middel til at kommunikere med, skabe kontakt til andre, og tilegne sig ny viden og nye erfaringer. Vi mener at tilegnelsen af sprog sker bedst i et trygt, anerkendende og inspirerende miljø. Vi er bevidste om vores ansvar som sproglige rollemodeller i alle daglige aktiviteter og rutiner.

I Børnehuset Spiretoppen arbejder vi med at understøtte tilegnelsen af børnenes sprogforståelse, ordforråd, udtale og sætningsdannelse tilpasset barnets alder og niveau. Dette gør vi bl.a. når vi:

- Samtaler, er i dialog, stiller uddybende spørgsmål med afsæt i barnets interesse, det som barnet er mest optaget af lige nu.
- Taler korrekt og øver og støtter børnene i grammatikken. F.eks. taler vi i ental/flertal, gradbøjning, 1. og 3. person. Dette gælder både vuggestue- og børnehavebarnet. Vi irttesætter ikke barnet, men taler selv korrekt.
- Læser bøger, dialogisk læsning, fortæller historier, rim og remser.
- Leger.
- Udfører forskellige rutiner, f.eks. garderobe-, toilet-, måltid-, oprydning.
- Har planlagte og spontane aktiviteter, f.eks. temaer, tur til engen, på biblioteket, leg opstået på baggrund af f.eks. en historie læst op lidt tidligere eller en oplevelse fra tidligere.
- Til samling anerkender hinandens tilstedeværelse, fortæller om dagens ”program”, aktiviteter, gruppeopdeling og sammen evaluerer fælles oplevelser og erfaringer.
- Skaber indbydende sprogmiljø for alle. F.eks. etnisk mangfoldighed som kan afspejles gennem dukker af forskellig etnicitet, legetøj, mad fra alverdens lande, skøn- og faglitteratur (kokebog, natur- og plantebog, dyrebog), musik og alfabet på andre sprog.

Krop, sanser og bevægelse – ”Bevæg mig”

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

I Børnehuset Spiretoppen er bevægelse på programmet hver dag, og vi bestræber os på at alle børn dagligt kommer ud at røre sig, enten på legepladsen eller på en tur. Børn kan simpelthen ikke lade være med at være i bevægelse. Børn udvikler deres færdigheder og vaner bedst når de aktivt bruger og udforsker deres krops muligheder og begrænsninger. At bruge sin krop og sanser giver større forståelse for sig selv og omverdenen og udvikler barnets selvstændighed.

Derfor prøver vi også at indrette Børnehuset Spiretoppen på en måde, som giver plads til bevægelse og leg både inde og ude.

Vores hus er i 2 plan. Vi har 2 store trapper mellem etagerne i hver ende af huset, som vi går op og ned ad flere gange om dagen.

Vores fællesrum bliver brugt til både grov- og finmotoriske aktiviteter. Her bygger vi f.eks. en motorik- og sansebane, og øver os i at kravle op og ned og under, at hoppe ned og lave krumspring for derefter at slå en kolbøtte, at kravle gennem en lang tunnel m.m. Vi danser til musik med hurtige rytmer og mærker vores puls og får sved på panden. Vi laver også yoga, slapper af til rolig musik og giver hinanden massage.

Vi bager fastelavnsboller til eftermiddagsmad, mærker dejen klistre på fingrene, og nyder duften og smagen af de nybagte boller.

I krearummet har vi mange forskellige materialer. Børnene får en sansemæssig oplevelse ved at arbejde med forskellige materialer, som føles forskelligt, dufter eller ændrer form. I processen oplever børnene ligeledes glæden ved at skabe noget, at få styrket finmotorikken og opøve evnen til fordybelse.

På vores legeplads har vi et stort klatrestativ med rutsjebane, klatrevægge, huler, sandkasser, cykler, trillebørere, og vandkander som giver mulighed for at eksperimentere med vand, sand og jord, hvilket er med til at stimulere børnenes krop og sanser. Vi har blomsterkasser med mange forskellige krydderurter og grøntsager som dufter, og smager sødt, surt eller stærkt.

Natur, udeliv og science – ”Sæt spor”

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Naturen giver rum for oplevelser og aktiviteter på alle årstider og i al slags vejr.

I Børnehuset Spiretoppen vægter vi at være ude blandt andet fordi det bidrager til at gøre børnene bekendt med og give dem forståelse for planter, dyr, årstider og vejr.

Uderummet giver plads til sansning, kreativitet, fantasi, vilde lege og fordybelse. Her er der højt til loftet, vi mærker de skiftende årstider, hvad enten vi er hjemme på vores legeplads eller er på tur i nær- eller fjernmiljø.

Børn har brug for voksne som er velforberejede, nysgerrige og kan begejstre og begejstres. Vi skal vise uderummets mangfoldighed og følge barnets spor og retning. F.eks. kan en tur der har fokus på indsamling af kastanjer ændre retning fordi børnegruppen har opdaget noget mere interessant. Vi ændrer fokus, leger med og giver plads.

Vi ønsker at børnene oplever det utal af muligheder for at eksperimentere som uderummet giver. Grene bliver til fiskestænger og blade bliver til fisk. Vi leger og eksperimenterer med matematiske begreber som f.eks. længde, antal, tyngde og afstande. Vi sammenligner, sorterer, tæller m.m. og får en større forståelse og viden om naturfænomener og sammenhænge.

Når vi tager på tur skaber vi ligeledes rammer for nærvær og fordybelse, og der opstår en dejlig samhørighed og fællesskabsfølelse. Vi er fri for unødige forstyrrelser og kan hellige os tid til hinanden i en ofte travl hverdag.

Kultur, æstetik og fællesskab—”Vi gør kultur”

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Det er gennem kultur, at børn møder nye sider af dem selv, får mulighed for at udtrykke sig på mangfoldige måder, og forstå deres verden.

I Børnehuset Spiretoppen forholder vi os til den verden som børnene vokser op i. Vi introducerer dem for og viser dem kulturen og naturen. Det kan være teater, en tur i biblioteket, Cinemateket, Vanløse Kulturstation, koncerter, en tur i skoven m.m. Vi mener, at det er en vigtig del af børnenes generelle dannelse at de har kendskab til og ved hvordan man begår sig i forskellige miljøer og kontekster. Vi tænker, at det kan medvirke til at give børnene en spirende identitet og øget chancelighed senere i livet.

Vi ønsker, at børnene skal have så mange erfaringer som muligt, da det er med til at give børnene viden af forskellig art, som der kan bygges videre på. Det er ligeledes medvirkende til at udvikle børnenes kompetencer og giver dem en følelse af mestring og selvværd.

For os er børn lige og vi har forventninger til, at alle børn kan deltage med de forudsætninger, som de hver især har, hvis de får chancen og muligheden for at øve sig i trygge rammer.

Æstetiske udtryksformer og arbejdet med forskellige materialer kan hjælpe børnene med at forstå den verden de lever i, hinanden og sig selv. Vi bruger bl.a. rytmetasker med forskellige musikinstrumenter som vi inddrager til rytmiske lege og samling. Dette er med til at styrke relationsopbygningen og fællesskabsfølelsen mellem børn og voksne. Vi arbejder også med genbrugsmaterialer som pludselig får helt nyt liv, og som vækker børnenes fantasi og kreativitet. Dette er med til at give børnene mulighed for at skabe og udfolde sig på utraditionelle måder, hvor produktet ikke altid skal ende som noget forudbestemt.

Børnene skal også være medskabere af kulturen i huset. Ligesom de skal have mulighed for at præge aktiviteterne og hverdagen, skal de også være med til at sætte deres præg på udsmykningen. Børnene er med til at lave flotte plakater og opslag som hænger på vores vægge f.eks. som invitation til vores sommerfest, julefest m.m.

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

I Børnehuset Spiretoppen vil vi gerne udvikle en forbedret og stærk evalueringsskultur med henblik på at understøtte en øget faglig, kritisk og reflekteret tilgang til tilrettelæggelse og evaluering af praksis.

Vi arbejder systematisk med:

- Sprogvurdering på alle børn.
- TOPI, trivselsvurdering to gange årligt på alle børn.
- Vidensoverdragelsesskema til fritidsinstitution og skole. Denne udfyldes i samarbejde med forældrene ved 5års- samtalen.
- Evaluering og tilrettelæggelse af tema/læreplanstema en gang om måneden.

Til at understøtte vores metodiske systematikker bruger vi SMTTE-model som vores primære refleksions- og handleplansredskab. SMTTE-modellen er anvendelig i det pædagogiske arbejde, fordi den kræver, at man tager udgangspunkt i netop den sammenhæng, man befinder sig i, og tænker i konkrete tiltag for at nå de opsatte mål. Samtidig er man nødt til hele tiden at reflektere over sine valg.

På den måde sikrer vi kvaliteten i de tilbud vi giver børnene. Endvidere, udvikler modellen vores refleksive tankegang, fordi vi skal beskrive, hvad vi gør, hvorfor vi gør det og hvordan vi gør det.

Vi ønsker at fremme et dynamisk flow, og skabe en kultur hvor det er praksis, at vi løbende reflekterer og evaluerer, hvordan sammenhængen er mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes liv.

Vi afholder stuemøder en gang om ugen, og personalemøder med planlagt tid afsat til planlægning og evaluering af pædagogiske temaer/læreplanstemaer en gang om måneden samt pædagogisk dag / faglig dag en gang om året.

Vores fokuspunkt er øget fokus på evaluering og refleksion ved bl.a. at inddrage SMTTE-modellen minimum en gang om måneden ved hvert udarbejdede tema.

Vi har udarbejdet et årshjul hvorpå alle 6 læreplanstemaer herunder de 12 pædagogiske mål samt det pædagogiske grundlag bliver arbejdet med i forbindelse med forskellige temaforløb som det pædagogiske personale beslutter ved hvert personalemøde.

Den styrkede pædagogiske læreplan skal evalueres den 1. juli 2020.

BØRNEHUSET SPIRETOPPEN
Børnehuset Spiretoppen • Linde Allé 32 • 2720 Vanløse • www.spiretoppen.dk • 38 79 60 50

En lille selvejende institution med ialt 57 børn fordelt på en vuggestuegruppe og to børnehavegrupper

Vi kan tilbyde dit barn en hverdag med nærvær og tryghed, hvor alle børn bliver set og hørt

De voksne i Børnehuset Spiretoppen er både mænd og kvinder, der er fagligt stærke, engagerede og som prioriterer samværet med børnene højt

I skal være velkommen til at besøge Børnehuset Spiretoppen –ring venligst og lav en aftale forinden

SMÅT ER GODT

FOTO / GRAFIK: Sine Birncht reindstjerne